

2. การศึกษาแนวทางการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดิน (2547)

ผศ. อธิพิพล ศรีเสาวลักษณ์

ดร. วีระชัย นาควิบูลวงศ์

นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ

คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน พุทธศักราช 2497 หมวด 2 ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายภาพรวมเกี่ยวกับที่ดินของประเทศ แต่ต่อมามีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับที่ดินออกมาใช้บังคับเพิ่มเติมและตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นอีกหลายชุด ทำให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ และนโยบายที่ถูกจัดวางขึ้นในเวลาต่อมาไม่ได้สอดคล้องไปในทางเดียวกัน และยังมีช่องว่างของการดำเนินการตามกฎหมายและนโยบายอยู่หลายประการ การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ปัญหา พิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดินให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้จริงต่อไป

1. หลักการและเหตุผล

คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน พุทธศักราช 2497 หมวด 2 ว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชน ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับที่ดิน และการจัดที่ดินให้กับประชาชน สงวนหรือหวงห้ามที่ดินของรัฐ ซึ่งมีได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน อนุมัติโครงการจัดที่ดินของทบวงการเมือง ควบคุมการจัดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่น โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายในขณะนั้นต้องการให้คณะกรรมการชุดดังกล่าวทำหน้าที่ในการวางนโยบายภาพรวมเกี่ยวกับที่ดินของประเทศ

ต่อมามีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับที่ดินออกมาใช้บังคับเพิ่มเติมและตั้งคณะกรรมการเพิ่มขึ้นอีกหลายชุด เช่น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ คณะกรรมการที่ราชพัสดุ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการการเคหะแห่งชาติ คณะกรรมการป่าสงวนแห่งชาติ และคณะกรรมการผังเมือง เป็นต้น อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ และนโยบายที่ถูกจัดวางขึ้นในเวลาต่อมาจึงอาจไม่ได้สอดคล้องไปในทางเดียวกัน

ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีช่องว่างของการดำเนินการตามกฎหมายและนโยบายอยู่หลายเรื่อง ได้แก่ การที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดิน เช่น คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้

คณะกรรมการนโยบายดินและปุ๋ย คณะกรรมการกองทุนที่ดิน คณะกรรมการศึกษานโยบาย การกระจายการถือครองที่ดิน คณะกรรมการแก้ไขปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ คณะอนุกรรมการประสานการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ระยะที่ 2 คณะอนุกรรมการทรัพยากรที่ดิน การใช้ที่ดินและทรัพยากรอื่น เป็นต้น

เมื่อปฏิรูประบอบราชการในเดือนตุลาคม 2545 ได้มีการโอนกองงานคณะกรรมการจัด ที่ดินแห่งชาติจากกรมที่ดินมาสังกัดสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ก็ได้ทำให้มีองค์กรหลักทำหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายทรัพยากรดินและที่ดินของชาติ ทางกระทรวงฯ จึงจัดให้มีการศึกษา ประมวลกฎหมายที่ดินเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ เพื่อให้มีองค์กรกำหนดนโยบายทรัพยากรดินและที่ดินของชาติ องค์กรประกอบของผู้ที่จะมาทำ หน้าที่ กรอบอำนาจหน้าที่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาดังกล่าวมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และระยะเวลาในการทำงาน อาจไม่สามารถทำให้เกิดความสมบูรณ์ในการร่างกฎหมายที่ เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาดินของชาติ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2545 และที่โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัด เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2545 ที่ผ่านมามีข้อเสนอให้จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการ ที่ดินหรือคณะกรรมการระดับชาติที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ดินของ ชาติในภาพรวม ที่มีความหลากหลาย โดยให้มีภาคเอกชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วน ร่วมด้วย และให้องค์กรในระดับท้องถิ่นพิจารณาถ่วงดุลสภาพปัญหาที่

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2546 เห็นชอบในหลักการแผนงานและ หน่วยงานหลักรับผิดชอบการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดินตามนโยบายการบริหารจัดการ ที่ดินของประเทศ รวม 7 แผนงาน หนึ่งในแผนงานนั้น คือ แผนงานปรับปรุงองค์กรบริหาร จัดการที่ดิน โดยคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปตามที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมอบหมายให้ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยดำเนินการศึกษาการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ผลของการศึกษาดังกล่าวยังจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จึงได้สนับสนุนงบประมาณให้ทำการระดมความ คิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น ทุกภาค ซึ่งคาดว่าจะทำให้การเสนอกฎหมายมีความสมบูรณ์ เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ปัญหา พิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงองค์กรบริหารจัดการที่ดิน

ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ เพื่อสนับสนุนการศึกษาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการแก้ไขปัญหาที่ดินซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง กลุ่มต่าง ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดิน
2. เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาระบบการบริหารจัดการที่ดิน
3. เพื่อเสนอยุทธศาสตร์ แผนงาน และรูปแบบขององค์การบริหารจัดการที่ดินให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกอบการยกร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย

3. ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาวิเคราะห์กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดิน
2. จัดการประชุมหลายระดับเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์การบริหารจัดการที่ดิน
3. นำผลของการระดมความคิดเห็นที่เป็นที่ยุติมาจัดทำข้อเสนอรูปแบบขององค์การบริหารจัดการที่ดินให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประกอบการยกร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย จัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดิน

4. วิธีการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับกฎหมายและองค์การบริหารจัดการที่ดิน แล้วจัดประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดิน จึงนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแผนงานในการปรับปรุงองค์การบริหารจัดการที่ดิน

5. ผลการศึกษา

ผลของการศึกษาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินในประเทศไทย และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ทำให้พบว่า มีความจำเป็นที่ต้องมีองค์กรในระดับชาติเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินของประเทศและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งระบบด้วยการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับการพัฒนา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินและที่ดินอย่างสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวคิดในการจัดตั้ง “คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ” โดยออกเป็นกฎหมาย คือ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... นั้น จากการประชุมรับฟังความคิดเห็นหลายครั้งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการและประชาชน คงมีความเห็นที่เป็นรายละเอียดอาจแตกต่างกันบ้าง แต่ก็ไม่ใช่เป็นประเด็นสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่คณะผู้ศึกษาได้ทำการปรับปรุงจากร่างเดิมของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่จัดทำโดยศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมีความเปลี่ยนแปลงไม่มาก แต่มีนัยสำคัญในแง่ของโครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การคัดสรรผู้มาเป็นกรรมการ อำนาจหน้าที่ และวิธีการ ขั้นตอนของการใช้อำนาจหน้าที่ และกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเฉพาะ ทำให้ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

สิ่งที่ต้องพิจารณาในขณะนี้ คือ การกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้รับการพิจารณานำเสนอตามขั้นตอนจนประกาศใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งคณะผู้ศึกษา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การเสนอกฎหมาย

1) ความเป็นไปได้ของการเสนอกฎหมาย

การเสนอกฎหมาย เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... ฉบับนี้ ผ่านไปทางสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณานำเสนอปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา หากปลัดกระทรวงและรัฐมนตรีเห็นชอบ ก็จะเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปได้สูง เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2546 เห็นชอบแผนงานปรับปรุงองค์กรบริหารจัดการที่ดิน โดยมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปศึกษา ฉะนั้น ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบไว้แล้ว

2) ระยะเวลาของการเสนอกฎหมาย

โดยปกติ ขั้นตอนของการเสนอกฎหมายที่ไม่มีความล่าช้าในขั้นตอนใดเลย นับตั้งแต่รัฐมนตรีเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี ประกอบด้วย

ก) รัฐมนตรีเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา (1 เดือน)

- ข) คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการและส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (15 วัน)
- ค) คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาและส่งกลับ (2 เดือน)
- ง) คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างและเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา (15 วัน)
- จ) สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบในหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณา (1-2 เดือน)
- ฉ) คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา (1-2 เดือน)
- ช) สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นชอบเสนอวุฒิสภาพิจารณา (1 เดือน)
- ซ) วุฒิสภาเห็นชอบในหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณา (1 เดือน)
- ฌ) คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วเสนอวุฒิสภาพิจารณา (1-2 เดือน)
- ญ) วุฒิสภาเห็นชอบส่งให้รัฐบาลนำขึ้นทูลเกล้าฯ (15 วัน)
- ฎ) ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างกฎหมาย (7 วัน)
- ฏ) ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา (7 วัน)

การประมาณระยะเวลาข้างต้นอาจคลาดเคลื่อนได้มาก เนื่องจากแต่ละขั้นตอนมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้การเสนอกฎหมายล่าช้า เช่น ก่อนที่จะเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะต้องมีการสอบถามความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจรวดเร็วหรือล่าช้าได้ การตรวจพิจารณาในคณะกรรมการกฤษฎีกาจะต้องเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง ซึ่งใช้เวลา รวมทั้งการรอเรื่องเข้าพิจารณาในวาระของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา ซึ่งต้องตรงกับวาระประชุมพิจารณาร่างกฎหมาย นอกจากนี้ การพิจารณาในชั้นกรรมาธิการก็มีปัจจัยหลายประการที่ต้องใช้เวลามากเช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การเสนอกฎหมายเป็นไปโดยรวดเร็ว กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรต้องเตรียมการชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน เพื่อให้เหลือปัญหาที่จะต้องถูกเถียงทำความเข้าใจน้อยที่สุด โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดิน ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน หากนายกรัฐมนตรีเห็นความสำคัญของกฎหมายนี้จะทำให้ลดปัญหาได้มาก

2. การวางแผนงาน

การจัดทำแผนงานเพื่อเสนอกฎหมาย ควรประกอบด้วยแผนงานย่อย 3 แผนที่สำคัญ คือ แผนการเสนอกฎหมาย แผนการประชาสัมพันธ์ และแผนการเตรียมการจัดตั้งองค์กร

1) แผนการเสนอกฎหมาย

ในการเสนอกฎหมาย จะต้องแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพในการดูแลติดตามเรื่องที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการไปชี้แจงทำความเข้าใจในการประชุมพิจารณากฎหมายในที่ต่าง ๆ เพราะเหตุที่ขั้นตอนของการพิจารณายาวนาน หากไม่กำหนดผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าของเรื่องอย่างเจาะจงและมีอำนาจหน้าที่ต่อเนื่องอาจทำให้การเสนอกฎหมายล้มเหลวได้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาจหากระทรวงพันธมิตรเพื่อเสนอกฎหมายร่วมกัน เนื่องจากในท้ายที่สุดจะไม่มีกระทรวงหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ใช้กฎหมายฉบับนี้แต่ผู้เดียว แต่จะเป็นประโยชน์กับทุกหน่วยงานและประชาชน การมีกระทรวงพันธมิตรจะทำให้ขั้นตอนการเสนอกฎหมายราบรื่นมากขึ้น

กระทรวงพันธมิตร อาจประกอบด้วย

- ก) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ข) กระทรวงมหาดไทย
- ค) กระทรวงการคลัง
- ง) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ในช่วงระหว่างการเสนอกฎหมาย อาจเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการชั่วคราวที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกันภายในกรอบกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การรวบรวมข้อมูล และการประสานงานให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีที่มีกฎหมายบังคับใช้

2) แผนการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีกฎหมายฉบับนี้ จะทำให้มีแรงสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป และลดแรงต้านจากผู้ไม่เห็นด้วย

จากประสบการณ์ของคณะผู้ศึกษาพบว่า เมื่อทำการชี้แจงแนวทางการทำงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติให้กับที่ประชุมหลายแห่ง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่เห็นด้วยและประสงค์ที่จะให้องค์กรลักษณะนี้เกิดขึ้นโดยเร็ว ฉะนั้นการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับสาธารณะชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และป้องกันการบิดเบือนข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

แผนการประชาสัมพันธ์ ควรให้ข้อมูลความรู้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นข้าราชการ ทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป

สื่อการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมควรประกอบด้วย โทรทัศน์ วิทยุ แผ่นพับ บทความ การประชุมสัมมนา ข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3) แผนการเตรียมการจัดตั้งองค์กร

ในร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. .... กำหนดให้มีหน่วยงานรองรับการทำงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ คือ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่จะทำหน้าที่หลายประการ ก่อนหน้าที่จะมีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายที่ดินแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติโดยตำแหน่ง หรือการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ หรือการแต่งตั้งผู้แทนทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการนโยบายที่ดินส่วนจังหวัด เป็นต้น

ดังนั้น ขณะที่ขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอกฎหมายต่อไปนั้น อาจทำคำขอจัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่ชั่วคราวเพื่อเตรียมการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติในระยะต่อไป โดยอาจยืมตัวบุคลากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทดลองปฏิบัติงาน ซึ่งในรายงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระบุถึงหน่วยงาน ต่อไปนี้

ก) กองบริหารจัดการที่ดิน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานแกนนำ เนื่องจากบุคลากรเดิมย้ายมาจากกองงานคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ และยังปฏิบัติงานสนับสนุนคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติในสังกัดของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เฉพาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลการบุกรุกที่ดินของรัฐ

ค) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เฉพาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและการจัดทำข้อมูลการอนุรักษ์

ง) กรมป่าไม้ เฉพาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่า

จ) กรมพัฒนาที่ดิน เฉพาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่ดิน

จ) กรมที่ดิน เจาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผน และจัดทำข้อมูลการถือครองและหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน

ข) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เจาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ช) กรมโยธาธิการและผังเมือง เจาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลผังเมือง

ฅ) กรมธนารักษ์ เจาะเจ้าหน้าที่หรืองานบางส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนและจัดทำข้อมูลที่ราชพัสดุ

นอกจากนั้น ยังต้องประสานงานกับจังหวัดต่าง ๆ ในการเตรียมการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตาม มาตรา 40 เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนโยบายที่ดินส่วนจังหวัด เป็นต้น